

KARADENİZ BÖLGESİNDE BOOPHILUS ANNULATUS
CALCARATUS BIRULA, 1895'un BABESIA BOVIS (Babés, 1888)
STARCOVİCİ, 1893 in VEKTÖRÜ OLDUĞUNU KANITLAYAN
BULGULARIMIZ (*)

Ahmet CELEP

Samsun Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü,
Parazitoloji Laboratuvarı Şefi

GİRİŞ

Tropikal ve Subtropikal iklim bölgelerindeki ülkelerde geniş yayılma alanı gösteren ve hayvan varlığını çok önemli ölçüde tehdit eden Babesidae invazyonlarının vektörlerine dair birçok araştırmalar yapılmışsa da bu tür çalışmalara dış ülkelere ve memleketimizde halen ihtiyaç vardır.

Türkiye'de ve özellikle Samsun yöresinde Babesidae invazyonları bölgedeki kültür ırkı (Jersey, Holstein) sığırları büyük ölçüde telef etmektedir. Tedavide biraz geç kalındığı takdirde Kemoterapi de cevap vermemektedir, hatta yeterli bir kemoterapi yapılamamaktadır. Bu nedenle hastalığı nakleden kenelerin tesbiti ile bu kenelerle mücadele yöredeki hayvan sağlığı yönünden çok büyük öneme sahiptir.

Türkiye'de Babesidae invazyonlarını nakleden vektör kenelerin tesbitine dair bir kısım araştırmalar mevcuttur (9,10). Bir kısım araştırmacı da bazı kene türlerinin vektörlüğünden bahsetmekle birlikte (3, 4, 5, 6, 7, 8) konu ile ilgili ayrıntılı açıklama yapmamışlardır. Ayrıca Coşkuner (1) Rastegaift'e, Göksu (2) Neitz'e dayanarak İxodes ricinus Linnaeus 1764 un Babesia bovis (Babés, 1888) Starcovici, 1893 in vektörü olduğunu bildirmişlerdir. Yöremizde İxodidae ailesine bağlı kene türleri ile çalışmalara daha çok gereksinim vardır. Araştırmamızda ixodidae ailesine bağlı bir kısım kenelerin Babesidae ailesine bağlı protozoonları

(*) Çalışma Tarım ve Orman Bakanlığı desteği ile hazırlanmıştır. (Proje No : Pz. 79-2)

ZUSAMMENFASSUNG

Von 2 jersey rindern wurde *Boophilus calcaratus* (Birula 1895) gesammelt und in diesen Eiern Merozoitenformen von *Babesia bovis* (Babés 1888) Starcovisi 1893 festgestellt.

Über das wahrscheinliche Vorkommen von *Boophilus* als Vektor von *Babesia bovis* entlang der Schwarzmeerküste wurde diskutiert.

TEŞEKKÜR

Literatür temini ve Parazitlerin teşhisinde yardımlarını gördüğüm İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Parazitoloji Kürsüsü Başkanı Sayın Prof. Dr. Kamil Göksu'ya teşekkürü bir borç bilirim.

KAYNAKLAR

- 1 — COŞKUNER, M.R. 1971. Yurdumuzda görülen kene türlerinden bazı-
larının biyolojisi ve naklettikleri protozoon hastalıkları üzerinde araş-
tırmalar. Etlik Vet. Kont. ve Araştırma Enst. Derg. II, 12-42.
- 2 — GÖKSU, K. 1968. Bazı Karadeniz Bölgesi illerinin sığırlarında müşa-
hade edilen Babesidae (Sporozoa, Piroplasmidea) enfeksiyonları ve
kene enfeksiyonları. A.Ü. Vet. Fak. Derg. XV, 46-47.
- 3 — GÖKSU, K. 1970. Yurdumuzun çeşitli bölgelerinde sığırlarda Piro-
plasmidae enfeksiyonları. (Piroplasmosis, Babesiosis, Theileriosis) ve
Anaplasmosis'in yayılış durumları. Türk. Vet. Hek. Dern. Derg. 40, 4,
29-39.
- 4 — KURTPINAR, H. 1954. Türkiye keneleri. Güven Matbaası, Ankara.
- 5 — MERDİVENÇİ, A. 1969. Türkiye keneleri üzerinde araştırmalar. İstan-
bul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Yayınları No: 1488.
- 6 — MİMİOĞLU, M.M. 1959. Genel ve Özel Tıbbi Artropodoloji (Tıbbi Ento-
moloji). Ankara Üniversitesi. Vet. Fak. Yay. No: 111.
- 7 — MİMİOĞLU, M., GÖKSU, K. ve SAYIN, F. 1959. Veteriner ve Tıbbi Pro-
tozooloji II. Ankara Üniversitesi, Vet. Fak. Yay. No: 248.
- 8 — MİMİOĞLU, M., ULUTAŞ, M., GÜLER, S. 1971. Yurdumuz sığırlarında
Theileriosis etkenleri ve diğer kan parazitleri. Ajans-Türk Matbaacılık
Sanayii, Ankara, 1971.
- 9 — OYTUN H.Ş. 1956. Tıbbi Entomoloji. Yeni Desen Matbaası, Ankara.
- 10 — ÖZKOÇ, Ü. 1971. Marmara bölgesinde *Boophilus calcaratus* (Birula,
1895) un *Piroplasma bigemina* Patton, 1895) in vektörü olduğunu ka-
nitlayan gulgularımız, Pendik Vet. Kont. ve Araşt. Derg. VI, I, 105-115.